

Dosarul nr. 2ra-1113/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud. M. Săjin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră împotriva lui Cristian Guțu cu privire la încasarea cheltuielilor pentru instruire,

împotriva deciziei din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și a fost menținută hotărârea din 16 decembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani,

constată:

La 06 noiembrie 2020 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cristian Guțu cu privire la încasarea cheltuielilor pentru instruire.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că, la 01 iulie 2019 pârâtul a înaintat cerere la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră cu privire la angajarea în serviciu în cadrul Poliției de Frontieră, iar în aceeași zi, prin ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 550/ps, pârâtul a fost angajat în serviciu în funcția de subofițer superior al unității de control al frontierei a sectorului Poliției de Frontieră „Criva” al Direcției regionale Nord.

A menționat că, conform ordinului directorului adjunct al Centrului de Excelență în Securitatea Frontierei nr. 114 din 27 iunie 2019, pârâtul a fost considerat absolvent al Centrului de Excelență în Securitatea Frontierei. Respectiv, conform ordinului șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 561/ps din 01 iulie 2019, pârâtul a fost delegat la Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

A susținut că, conform angajamentului, pârâtul și-a asumat obligația să activeze în cadrul Poliției de Frontieră o perioadă de 5 ani după absolvirea unei instituții de învățământ din cadrul Ministerului Afacerilor Interne sau a Poliției de

Frontieră, iar, în caz contrar, s-a obligat să restituie cheltuielile suportate pentru instruirea sa.

A afirmat că, conform art. IV pct. 2 din Legea nr. 94 din 02 iunie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Departamentul Poliției de Frontieră și-a schimbat denumirea instituției, devenind Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

A relevat că, la 12 iunie 2020, prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr.74ef, pârâtul a fost transferat în funcția de subofițer superior al Serviciului patrulare al Secției securitate publică a Inspectoratului de Poliție Rîșcani al Inspectoratului General al Poliției (cu statut de departament) al MAI, eliberându-l din funcția de subofițer superior al unității de control al frontierei a sectorului Poliției de Frontieră „Criva” al Direcției regionale Nord.

A notat că, pârâtul, fiind instruit conform planurilor de asigurare cu resurse umane a Poliției de Frontieră și fiind concediat din cadrul Poliției de Frontieră, având vechimea în serviciu mai puțin de 5 ani după absolvirea instituției de învățământ menționată, este obligat să restituie cheltuielile suportate pentru instruirea acestuia.

A declarat că, conform certificatului calcul nr. 21/2020 din 23 iunie 2020, pentru instruirea pârâtului la Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a suportat cheltuieli în mărime de 65996,53 de lei.

A invocat că, termenul obligatoriu de a activa în Poliția de Frontieră după absolvirea instituției de învățământ este de 5 ani sau, respectiv, 1825 de zile, însă pârâtul a activat doar 347 de zile. Prin urmare, având în vedere faptul că, pârâtul, din cei 5 ani obligatorii, și-a îndeplinit serviciul doar 347 de zile, acesta urmează să restituie cheltuielile pentru instruirea sa la Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciu, ceea ce constituie suma de 53448,15 lei.

A mai invocat că, în scopul prevenirii unui eventual litigiu și soluționării cauzei pe cale amiabilă, la 21 august 2020 în adresa pârâtului a fost expediată somația cu nr. 35/20/2-3160, prin care s-a solicitat restituirea benevolă a cheltuielilor pentru instruire, informându-l că, în caz contrar, va fi înaintată o acțiune în instanța de judecată pentru repararea prejudiciului material, însă până în prezent, suma datorată nu a fost achitată.

A solicitat încasarea de la pârât a cheltuielilor suportate pentru instruire în sumă de 53448,15 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea depusă de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră ca neîntemeiată.

La 04 ianuarie 2021 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat apel nemotivat, iar la 01 martie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 13 aprilie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel, făcând trimitere la art. 33 alin. (1) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a reținut că, s-a constatat cu certitudine faptul că, intimatul Cristian Guțu a activat 347 de zile în funcția de subofițer superior al Unității control al frontierei a Sectorului poliției de frontieră „Criva” al Direcției regionale Nord, iar la 12 iunie 2020 a fost eliberat din funcția dată în legătură cu transferul în altă autoritate publică - Inspectoratul de Poliție Rîșcani al IGP al MAI.

Astfel, în contextul pretențiilor sale, instanța de apel a relevat că, apelantul a invocat raportul obligațional pe care intimatul și l-a asumat prin angajamentul semnat la 01 iulie 2019.

Aici instanța de apel a reținut că, angajamentul este actul prin care funcționarul public își asumă obligația de a activa în serviciul public după absolvirea cursurilor sau programelor de dezvoltare profesională, inclusiv studiilor de masterat, în țară sau în străinătate, însă cheltuielile de instruire se restituie doar în cazul în care persoana și-a încetat activitatea în serviciul public, condiții ce nu se întrunesc în cazul din speță.

În acest context, instanța de apel a menționat că, nu poate fi stabilită obligativitatea restituirii cheltuielilor de instruire în cazul încetării activității în serviciul public în cadrul entității ce l-a delegat pe funcționar la instruire și a suportat cheltuieli în acest sens, această obligație fiind stabilită doar într-un caz - încetarea activității în serviciul public. Or, după cum s-a constatat, intimatul Cristian Guțu și-a încetat raporturile de serviciu cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu din cauza încetării activității în serviciul public, ci din motiv de transfer în alt serviciu public – Inspectoratul de Poliție Rîșcani al IGP al MAI, respectiv, intimatul își continue activitatea în serviciul public, or, Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră sunt subdiviziuni ale aceleiași autorități publice centrale - Ministerul Afacerilor Interne. Respectiv, relațiile de serviciu cu MAI au continuat prin transferul angajatului la o altă autoritate publică. Prin urmare, faptul că, intimatul nu mai activează în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nu constituie temei de restituire a cheltuielilor de instruire, fiind necesară la caz întrunirea condiției de încetare a serviciului public, indiferent de entitate, condiție care la caz nu s-a întrunit.

Astfel, în cazul în care apelantul nu a prezentat careva probe pertinente și concludente în susținerea poziției sale, instanța de apel a conchis că, prima instanță în mod just și legal a respins pretenția acestuia cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire.

La 28 mai 2021 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, ceea ce a condiționat aplicarea eronată a normelor de drept material.

A menționat că, Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei este o instituție de învățământ din subordinea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

A susținut că, conform pct. 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Excelență în Securitatea Frontierei al Poliției de Frontieră, aprobat prin ordinul IGPF nr. 469 din 12 iulie 2018, Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei asigură formarea inițială și continuă a subofițerilor pentru Poliția de Frontieră.

A afirmat că, intimatul a fost instruit la Colegiul Național al Poliției de Frontieră (actual Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei – instituție de învățământ din subordinea Poliției de Frontieră) în domeniul „Securității Frontierei”, iar pe cale de consecință, instruirea, pentru care intimatul este obligat să restituie cheltuielile, a fost efectuată în domeniul Securității Frontierei, domeniu care nu are tangență cu activitatea în cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, entitate unde s-a transferat intimatul.

A relevat că, nu urmează a fi confundat obiectul prezentului litigiu cu alte situații. Or, conform art. 38 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate să înceteze în următoarele situații: în cazul transferului la o altă autoritate publică.

A notat că, conform pct. 3 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1145 din 21 noiembrie 2018, Inspectoratul reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției de Frontieră cu personalitate juridică și cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, are sediul în municipiul Chișinău, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova și denumire în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice, în modul stabilit. Iar, conform art. 12 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la Poliție și statutul polițistului, Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova. Totodată, este organ de apărare și ordine publică. Respectiv, indiferent de faptul că, aceste două instituții sunt în subordinea aceluiași Minister, acestea au scopuri și sarcini diferite, precum și pregătirea profesională a angajaților se face prin metode diferite și au ca obiect îndeplinirea unui serviciu care diferă unul de celălalt.

A subliniat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile pct. 15 din Regulamentul privind modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru instruire de către funcționarul public cu statut special din cadrul Poliției de Frontieră, aprobat prin ordinul nr. 27 din 22 ianuarie 2018, precum și cele ale art. 38 alin. (1) lit. a), g)–r) și t) – w) din Legea cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

A invocat că, la materialele cauzei nu este anexat nici un act, care să certifice faptul că, intimatul, fiind angajat în cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, a semnat un angajament, prin care s-a obligat să restituie prejudiciul cauzat Poliției de Frontieră.

A mai invocat că, decizia instanței de apel a fost emisă în detrimentul intereselor statului. Or, o astfel de decizie poate conduce în egală măsură atât la prejudicierea bugetului statului, cât și la încălcarea principiului forței obligatorii a contractului.

Prin referința depusă la 05 iulie 2021 Cristian Guțu a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 12 mai 2021 (f. d. 96).

Astfel, recursul declarat la 28 mai 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic